

MARI POEȚI PALESTINIENI

**

SAMIH AI-QASIM
ANTOLOGIE LIRICĂ

Traducere din limba arabă, antologare,
cuvânt înainte și note:

Dumitru Chican

PROEMA

2018

CUPRINS

Samih Al-Qasim și limbajul revoltei	9
I. Anii de afirmare 1964–1970	13
Încă	14
Pentru că noi.....	15
În secolul douăzeci	16
Copiii anului '48	18
Cântece de bejenie.....	20
Cei surghiuniți	21
La porțile lacrimilor	22
Scrisoare lui Dumnezeu.....	23
Scoțând cuvintele din teacă.....	25
Pentru	26
Cinerama.....	27
Să beți !	29
Pentru mâna care, încă, mai luptă.....	30
Nestăpânitul cal	33
Am proclamat... ..	35
Pământul de după mine	37
Unul după altul.....	39
Așa cum... ..	40
Patrie.....	41
Din jurnalul lui Iov	43
Psalmul generalilor	48
Psalm pentru palestinieni, câți mai sunt.....	49
Eu și tu	51
Îmi chem sfârșitul	52
Trebuie	54
Perenitate	55
Cel care se întoarce	56
Căderea măștilor	57
Parola	60
Când?	62

S-a întâmplat la 5 iunie	63
Pasărea tunetului	64
Anotimpul penultim	65
Să mori în surghiun	66
Este inevitabil	68
Mă adie răsuflarea martirilor	69
Calul alb nechează pe deal	71
Felinar	74
Un singur foc de armă	75
Gaza	77
Primire la domnul director	80
Stăpân pe situație	81
II. Anii maturității 1973–1990.....	83
Bărbatul luptător	84
Înălțându-se din rugină	86
Reportaj: un iunie trecător	88
Și mai vreau.....	92
Celui ce-mi râvnește iubita.....	93
Visuri puse sub urmărire	94
În curând.....	96
Poemă veche	98
Arest	99
Tăiată pe din două, inima mea.....	100
Când copila brunetă a plâns.....	101
Interogatoriu	103
Fricosul și soldații	104
Cât de ciudat!	105
Câți soldați încap pe un vârf de ac?	106
Ceremonial obișnuit la distrugerea unor case obișnuite ..	108
Cina cea de pe urmă	109
Ramadan fericit!	110
Obscuritate.....	111
Revoltă	112
Grevă de protest în infern	113
Reîntoarcere pe orbita nopții	114

Veșnicul călător	115
Spovedanie.....	116
Nu mai știu	117
Beție	118
Aceasta este iubirea	119
Eu te iubesc așa cum moartea vrea.....	121
Pasăre moartă	123
De ce ?	124
Nu ne-am cunoscut încă.....	125
Un licăr firav	126
Secret profesional	127
De ce a trebuit?.....	129
Boboci carbonizați.....	130
Pe dealul vânzării.....	131
Perfecțiune	132
Psalmi niciodată cântați de David	133
În așteptarea sentinței	137
Copii... și copiii mei.....	141
Orație funebră.....	143
Victime de război.....	145
Povestea unui om ciudat	146
Naștere	148
Lilieci.....	149
A întârziat autobuzul de seară	150
Natură moartă cu general.....	151
Persoana non grata	152
Ultima țintă	156
Din nou.....	157
Vals pentru raidul aerian	158
Nu cer iertare nimănui	159
O Lună oarecare.....	160
Frig.....	161
Fulger	162
Bilete de călătorie	163
Copiii din Rafah	164

Îndurerare	168
Voi rezista	169
Proorocirea cea de pe urmă	171
Vino, amândoi să desenăm curcubeul!.....	173
Călător	176
Shylock.....	177
Poem pentru Intifada	178
Felicitări către cele șase puncte cardinale.....	181
Testamentul unui mort în exil.....	184
III. Plângerile poetului	185
Dumnezeule, Dumnezeule, pentru ce m-ai ucis?	186
Trioxid de carbon	194
Dialogul spicului cu ghimpele de grozamă.....	203

I.

Anii de afirmare

1964 – 1970

Poeme traduse din volumele:

Cântece de bejenie

Cu sângele în palmă

Fumul vulcanilor

Căderea măștilor

A fost să vină pasărea tunetului

Moartea cea mare

Încă

Sângele moșilor și strămoșilor mei încă mai picură
Din rănilile mele
Nechezatul cailor încă se mai aude,
Încă mai răsună clichetul săbiilor
Și eu, cu soarele în palma cea dreaptă,
Încă mai pribegesc prin văgăunile nopții,
Un rănit care cântă.

Pentru că noi

Poate că este mai bine să ne primim moartea
Pentru că noi n-am deprins meșteșugul războinicilor
Pentru că suntem, fiecare, un Don Quijote,
Pentru că noi
Știm doar să ne purtăm în spate nefericirea.

În secolul douăzeci

În vremea aceea, cu multe secole înainte,
Nu căpătasem obișnuința de a urî
Urând, totdeodată, să fiu
Săgeată indiferentă înaintea dragonului, să fiu
Spadă de foc
Învârtită înaintea bouului de bronz putrezit
Spre a fi, în veacul acesta al douăzecilea
Precum proorocul Ilie, neputincios

În vremea veacurilor din urmă
Nu deprinsesem noima ereziei
Dar, iată-mă, astăzi, biciuindu-i pe zei
Zei, vânzători de popoare, vânzători ai neamului meu
În veacul al douăzecilea.

Cu multe secole înainte
Nu știam să-l alung pe drumuețul bătându-mi la poartă
Ce, deschizându-mi pleoapele într-un răsărit ca oricare altul,
Am văzut că agoniseala îmi fusese prădată de drumeții
Care îmi bătuseră, de atâtea veacuri, la poartă.

Oaspeții mincinoși, semănându-mi țărâna din poartă
Cu hangere și mine ucigătoare.

De atunci, am făcut jurământ
Să nu mai deschid poarta în fața acelor drumeți
În acest veac al nostru.

Cu multe veacuri mai înainte
Am fost un stihuitor tălmăcind
Învățătura sufită
Iar azi sunt vulcan în erupție
În tot veacul acesta al douăzecilea.

Copiii anului '48¹

Grămezi de pești morți, adunate prin fundături. Prin unghere
Gunoaie și resturi lăsate, la plecare, de tătarii englezi²
O țeavă de pușcă... Rămășițele unui avion doborât...
Tunuri înnegrite de foc... O veche uniformă... Schije de
bombe...

O, frații mei măslinii la culoare, eroi ai poveștilor mele
îndurerate
Mult ați cântat și ați dănuțuit printre dezastre și mulțimi de
păcate
Neștiind nimic despre Don Quijote și despre
Născocirile despre vitejiile bătăliei,
Adunându-vă, în închipuire – batalioane după batalioane,
De cavaleri flămânzi ai norocului, atârnând
Spânzurați de crengile livezilor de lămâi
Spre desfătarea neostoiților băutori de sânge fierbinte

* *

Fraților,
Moșii și tații voștri au pus în brazdă
Doar povești fără noimă, despre copiii orfani

1. Poetul se referă la primul val de refugiați palestinieni, provocat după crearea, la 14 mai 1948, a statului Israel, urmată de primul război dintre acesta și armatele a șase țări arabe.nemulțumite de rezoluția internațională prin care Palestina era împărțită, inegal, între locuitorii palestinieni și evrei.

2. În anul 1948, odată cu crearea statului Israel, Marea Britanie a anunțat încheierea regimului de tutelă impus în regiuni ale Orientului Mijlociu, inclusiv în Palestina istorică, prin acordul Sykes-Picot convenit între Anglia și Franța, pentru împărțirea colonială a regiunii, după încheierea primului Război Mondial

Și alte vedenii înfricoșate
Să culegem, e vremea, roadele neștiinței,
Frucele trădării și ale crimei,
Catastrofa foametei unanime

Frații mei măslinii și alungați de fantomele foamei
Dar visând la o flamură, numai a voastră,
Fraților rătăcitori în poemele mele chinuitoare
Se mai află printre noi oameni drepecți, se mai află în noi
Vlagă pentru a ne urma orațiile funebre
Istoria noastră ne-a mai păstrat
Un singur vers,
Un singur cuvânt,
Pentru a ne încheia povestirea.

Cântece de bejenie

Nici în vis nu se află urmă de rod, în anotimpul uscat
Nici veselire în ceasurile nefericirii
Nu se află stele nemișcate și lucitoare pe tronurile lor celeste
Deșirând, în răscrucile nopții, vreo poveste de dragoste
Noapte înnebunită de atâta profunzime a liniștii
Sânge solar pe albul imaculat al norului călător
Mări revărsate, întoarse înapoi către fluvii
Fluturi vălurindu-se prin calicii de floare
Ori vulturi împerechindu-se pe pământul uscat

* *

Jucăria și răsul cristalin al copilului
Lacrimi purificate de spiritul cuprinzător al Divinului
Trăgace de armă alcătuind poteci și umbrare de rai
Pe ruinele lăsate în urmă de bărbăția războiului,
Inimi cu doruri nepieritoare,
Torțe, străbătând nestinse zările lumii,
Ochi asemănători cu o gură de pușcă, vulcan
Revărsându-și lavele topite în vâltoare de ură
Neam și popor ridicându-se pe rămășițele altui neam

Sângele meu, durerea și revoltele mele
Vedenia verde și splendoarea întregă a dragostei
Unde se află toate acestea altundeva decât
În zbaterea neoprită a poemelor mele pe care
Le prefac în drumuri și în cântece de bejenie

Cei surghiuniți

Am plâns, pe când alții râdeau în hohote,
Ne-am căutat adăpostul în cer
Pe când alții jefuiau codrii cerului
Am fost slabi și lipsiți de putere
Surghiuniți... Alungați
Noi, care nu știm altceva decât plânsul și rugăciunea
Pe când ceilalți se desfată în cântec

Am dus poveri... poverile răniî însângerate
Ne cheamă drumul către zarea nimicului
Fărâme împrăștiate,
Rătăcite în întunecimea pierzaniei
An după an
Băjenari în vremea în care plânsetul nostru
Se întretaie cu cântecul celorlalți

Ani de pribegie prin nisipurile de la Sinai
Încotro?
Până când vom rămâne pe drumuri
Străini?